

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1



BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Nákončí saxu z hrobu v Blučině-Cezavách (obr. 2, str. 105).
Sax-sword strap-end from the tomb of Blučina-Cezavy (Fig. 2, Pg. 105).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

PLUMLOV (K. Ú. ŽÁROVICE, OKR. PROSTĚJOV)

Intravilán obce, parc. č. 16/4. Doba halštatská. Sídliště ?. Záchranný výzkum.

Ve dnech 12. dubna až 12. září 2016 probíhal průběžný archeologický dohled při akci „Novostavba RD manželů Smičkových na parc. č. 16/4, k. ú. Žárovice, obec Plumlov, okr. Prostějov“. Na terasované ploše (ZM ČR 1:10 000, list 24-23-15, okolí bodu 392:270 mm od Z:J s. č.), situované při levém břehu potoka Osina, byly zachyceny neohraničené vrstvy splachů obsahující mazanici a sporadicky i zlomky keramiky kultury platěnické a vrcholného středověku. Výše po svahu, v poloze s pomístním názvem „Za humny“, lze tedy očekávat existenci dosud neregistrované archeologické lokality s nálezy výše uvedených období.

Pavel Fojtík

Resumé

Plumlov (Kat. Žárovice, Bez. Prostějov), gebauter Teil der Gemeinde, Parz. Nr. 16/4. Hallstattzeit. Siedlung ?. Rettungsgrabung.

PRAVČICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

Intravilán, parc. č. 207/43, 207/93. Doba laténská. Ojedinelý nález (sídliště?). Záchranný výzkum.

Lokalizace (umístění stavby): ZM ČR 1:10 000, list 25-31-08, v okolí bodu 20/31 mm od Z/J s. č.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu nebyla zjištěna přítomnost zjevných archeologických objektů či vrstev, které by bylo možné blíže zkoumat. Pouze při kontrole vytěžené zeminy pocházející ze skrývky ornice a výkopů pro základové pasy byl získán menší soubor archeologických artefaktů, který byl tvořen dvěma keramickými zlomky a jednou mazanici. Dle charakteru keramických zlomků je možné soubor klást obecně do mladší doby železné.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Pravčice (Bez. Kroměříž), gebauter Teil der Gemeinde, Parz. Nr. 207/43, 207/93. Latènezeit. Einzel-fund (Siedlung ?). Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (K. Ú. DOMAMYSLICE, OKR. PROSTĚJOV)

„V loučkách“, parcela č. 169/56. Platěnická fáze KLPP. Žárové pohřebiště. Záchranný výzkum.

Počátkem měsíce června 2016 byly zahájeny zemní práce související s komerční výstavbou atriových rodinných domů společnosti R&G ZESTA v Prostějově-Domamyslicích. Tyto jsou umístěny při severozápadním okraji intravilánu dnešních Domamyslic, v poloze s pomístním názvem „V loučkách“, asi 400 m jižně od současného koryta řeky Hloučely. Podloží v místě stavby je, v souladu s očekáváním, šterková říční terasa, kterou však v západní části staveniště kryje asi 80 cm mocná vrstva povodňových hlín (ZM ČR 1:10 000, list 24-24-07, polygon s body o souřadnicích 13:31, 14:30, 14:34 a 12:34). A právě zde základové pasy domů překvapivě protnul hned čtyři archeologicky velmi zajímavé terénní situace v podobě komorových hrobů s kamenným závalem, které náležejí platěnické kultuře starší doby železné a lze je datovat cca do 6. století př. Kr. Tyto můžeme popsat jako čtvercové jámy se zaoblenými rohy o rozměrech stran v rozmezí 2 až 2,5 m a hloubce kolem 1 m (obr. 8). K jejich vnitřní úpravě bylo využito lomových kamenů donesených od výchozů kulmských břidlic na nedalekém Záhoří a též říčních valounů různé velikosti. Z tohoto materiálu (o celkovém objemu cca 1,5 až 2 m³) byla vyskládána vnitřní obvodová konstrukce hrobky, kterou zřejmě kryl dřevěný strop nesoucí kamenný zával (tento se postupem času zřítil do dutého prostoru částečně již hlínou či šterkem zanesené pohřební komory). Takto vypravené hroby na dně ukrývají početnější soubory keramických nádob (nejbohatší s cca 25 kusy) – ústřední nádobou bývá velká amforovitá zásobnice s uvnitř vloženým šálkem/-ky a kolem ní jsou rozložené příznačné mísy se zataženým okrajem, soudkovité hrnce, osudí a amfory s vhloubenou výzdobou, ad. Některá z drobnějších nádob, zpravidla právě zdobená amfora, slouží jako urna k uložení kremace – jde však povětšinou jen o zlomek z původního množství spálených lidských kostí mající zde spíše symbolický význam. Charakteristickým nálezem je typický obloukový železný nožik, který původně doprovázel „masitý milodar“. Vzdálenosti mezi jednotlivými pohřebními komorami (cca 5 m) nepřímou naznačují existenci původních mohylových násypů kryjících tyto specifické funerální „stavby“. S podobnými kamennými konstrukcemi a závaly se totiž setkáváme pouze v severní části Vyškovska a právě na Prostějovsku, které je nepochybně vlastním centrem jejich rozšíření. Na středomoravských pohřebištích doby halštatské je již ve 20. letech minulého století registroval prostějovský učitel a archeolog Antonín Gottwald, a to nedaleko dnešních Mostkovic (např. Gottwald 1931, 93) a Seloutek (např. Gottwald 1928). I přes velký stavební boom posledních desetiletí byly v regionu